

Ἡ Ὁρθόδοξος στάσις ἔναντι τῆς αἰρέσεως καὶ τοῦ οἰκουμενισμοῦ^(*)

Ἱερομονάχου Σάββα,
Ἱερᾶς Μονῆς Ντέτσανι, Σερβίας

Εχοντας εὑρεῖ πολλὰς διαφορετικὰς ἀπόψεις ἐπὶ τῆς Ὁρθοδόξου στάσεως ἔναντι τῆς αἰρέσεως, θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω μερικὰς σκέψεις, τὶς ὁποῖες ἔχομε ἐκφράσει ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ στὸ πρόσφατό μας βιβλίον «Οἰκουμενισμὸς καὶ ἡ Ἐποχὴ τῆς Ἀποστασίας».

Ἀναμφιβόλως, εἶναι καθῆκον μας νὰ ἐκφράζωμε Χριστιανικὴ ἀγάπη πρὸς τοὺς μὴ Ὁρθοδόξους Χριστιανούς καὶ νὰ σεβώμεθα τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποῖαν φέρουν. Ὅμως ἐν σχέσει μὲ τὰ θέματα τῆς πίστεως, ὀφείλομε νὰ ἐπιδεικνύωμε ταπείνωσι καὶ ἀγάπη πρῶτα στὸν Κύριό μας καὶ νὰ πράττωμε σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχὰς τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖες ἐγκαθιδρύθησαν ἀπὸ τὶς Οἰκουμενικὰς Συνόδους καὶ τὶς διδασκαλίαι τῶν Ἁγίων Πατέρων.

Σὲ προσωπικὸ ἐπίπεδο, πρέπει νὰ διατηροῦμε αἰσθήματα ἀνθρωπίνης συμπαθείας καὶ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς μὴ Ὁρθοδόξους Χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι πάσχουν γιὰ τὴν πίστι τους στὸν Χριστό, ἢ γιὰ τοὺς μοναχοὺς τους, οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονται μὲ μοναχικὰς ἀσκήσεις καὶ συχνὰ ἐγγίζουσιν κάποια ἐπίπεδα ἠθικῆς τελειώσεως, ὅμως κατ' οὐδένα τρόπο μποροῦμε ἀπλῶς νὰ περιφρονήσωμε τὶς ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ δεχθοῦμε αἰρετικούς σὲ Εὐχαριστιακὴ κοινωρία, ὅπως ἐπίσης σὲ λειτουργικὴ καὶ προσωπικὴ προσ-ευχή, δίχως τὴν προηγουμένη μεταστροφή τους στὴν Ὁρθοδοξία.

Ἐπίσης, δὲν μποροῦμε νὰ δεχθοῦμε τὴν ἰδέαν, ὅτι οἱ ἑτερόδοξοι «ἐκκλησίες» μποροῦν νὰ παράσχουν αἰώνια σωτηρία. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ δράσῃ κατὰ

Τὸ Καθολικὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ντέτσανι

διαφόρους τρόπους ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας, ὅμως οὐδεὶς δύναται νὰ θεωθῇ κατὰ ἀλήθειαν καὶ νὰ κατορθώσῃ πραγματικὴ καὶ πλήρη ἔνωση μὲ τὸν Χριστό ἐκτὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, δίχως τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθινῆς ταπεινώσεως καὶ ἀγιότητα, τὰ

ὅποια ὑφίστανται μόνον ἐντὸς τῆς Ὁρθοδοξίας. Τὸ ἂν οἱ μὴ Ὁρθόδοξοι θὰ σωθοῦν ἢ ὄχι, δὲν μπορεῖ κάποιος νὰ τὸ εἰπῇ μετὰ βεβαιότητος, ὅμως αὐτὸ πὺ εἶναι σαφές, εἶναι ὅτι κατὰ τὴν Πατερικὴ διδασκαλίαν κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ σωθῇ ἐντὸς μιᾶς αἰρετικῆς κοινότητος, ἀσχέτως ἂν αὐτὸς τὴν θεωρῇ ὡς τὴν πραγματικὴ Ἐκκλησίαν.

Νὰ γιατί εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ λέμε στοὺς ἑτεροδόξους εἰλικρινὰ καὶ μὲ ἀδελφικὴ ἀγάπη, ὅτι κάποιες (ἢ ὅλες) ἀπὸ τὶς πίστεις τοὺς εἶναι λανθασμένες καὶ χρῆζουν διορθώσεως, πρᾶγμα πὺ σημαίνει τὴν ἀποδοχὴ ὅλων τῶν διδασκαλιῶν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, τὶς ὁποῖες διετήρησε ἀπὸ τοὺς Ἀποστολικούς χρόνους καὶ τὶς ὁποῖες οἱ αἰρετικὲς κοινότητες ἔχουν περισσότερο ἢ ὀλιγότερο χάσει.

Ἄν ὑποκύψωμε σὲ ἀνθρώπινους συναισθηματισμούς καὶ ἀποφύγωμε κατὰ διαφόρους τρόπους νὰ ὁμολογήσωμε τὴν ἀλήθεια, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἡ μόνη ἀληθὴς Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι ὅλες οἱ ἄλλες ἑτεροδόξες «ἐκκλησίες» ἔχουν παρεκκλίνει ἀπὸ τὴν ἀλήθεια, τότε εἴμεθα στὴν πραγματικότητα ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν πλάνη τοὺς.

Ἄς θυμηθοῦμε τοὺς λόγους τοῦ Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ:

«Ὁὺ θέλων δὲ τοὺς αἰρετικούς θλίβεσθαι, οὐδὲ χαίρων τῇ κακώσει αὐτῶν γράφω ταῦτα, μὴ γένοιτο, ἀλλὰ τῇ ἐπιστροφῇ μᾶλλον χαίρων καὶ συναγαλλόμενος. Τί γὰρ τοῖς πιστοῖς τερπνότερον τοῦ θεᾶσθαι τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ δισκορπισμένα συναγόμενα εἰς ἕν; Οὐτε ὑμῖν τοῦ φιλανθρώπου τὸ ἀπνὲς παραινῶν προτιθέναι· μὴ οὕτω μανείην· ἀλλὰ μετὰ προσεχείας καὶ δοκιμασίας ποιεῖν τε καὶ ἐνεργεῖν τὰ καλὰ εἰς πάντας ἀνθρώπους, καὶ πᾶσι πάντα γινομένους, καθὼς ἕκαστος ἐπιδεῖται ὑμῶν, παρακαλῶν· πρὸς μόνον τὸ καθοτιοῦν αἰρετικοῖς συνάρασθαι εἰς σύστασιν τῆς φρενοβλαβοῦς αὐτῶν δόξης, σκληροὺς παντελῶς εἶναι ὑμᾶς καὶ ἀμειλίκτους βούλομαί τε καὶ εὐχομαι. Μισανθρωπίαν γὰρ ὀρίζομαι ἔγωγε καὶ ἀγάπης θείας χωρισμὸν τὸ τῇ πλάνῃ πειρᾶσθαι διδόναι ἰσχὺν εἰς περισσοτέραν τῶν αὐτῇ προκατειλημμένων φθορὰν.»

(PG τ. 91, στλ. 465 CD, Ἐπιστολὴ XII, «Πρὸς Ἰωάννην Κουβικουλάριον...»).

Ἔχομε περισσότερη ἀγάπη ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο Ἰωάννη, ὁ ὁποῖος ἔσπευσε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ λουτρό, ὅπου «ὁ ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ» Κήρυκτος ἦταν; Ἔχουν οἱ ὀρθόδοξοι οἰκουμενιστὰι περισσότερη ἀγάπη ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρας; Γιὰ μένα, τὸ πρόβλημα τῆς γενεᾶς μας εἶναι, ὅτι συχνὰ πέφτουμε στὸν πειρασμὸ νὰ νομίζωμε, ὅτι ἔχομε περισσότερη ἀγάπη ἀπὸ τοὺς Ἁγίους καὶ ὅτι γνωρίζομε τὰ πράγματα καλύτερα ἀπὸ ὅτι ἐκεῖνοι. Προφανῶς, κάτι τὸ σοβαρὰ λανθασμένο ὑπάρχει μὲ τὴν σύγχρονη οὐμανιστικὴ ἰδέα περὶ ἀγάπης. Οἱ Ὁρθόδοξοι πρέπει νὰ ἀγωνιζώμεθα νὰ ὁμολογοῦμε μὲ θάρρος τὴν ἀληθινὴ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ τί λέγουν οἱ ἄλλοι. □

(*) Περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 23/Ἰανουάριος-Μάρτιος 1997, σελ. 87.